



## คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

### รายงานการประชุม

### คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล

### ผู้มาประชุม

- |     |                                                                                             |                  |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| ๑.  | รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย<br>ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง                       | ประธานกรรมการ    |
| ๒.  | รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม<br>พลตำรวจเอกประชา พรหมนอก                                    | รองประธานกรรมการ |
| ๓.  | ปลัดกระทรวงยุติธรรม<br>นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์                                              | กรรมการ          |
| ๔.  | ปลัดกระทรวงการคลัง<br>นายประภาศ คงเอียด (ผู้แทน)                                            | กรรมการ          |
| ๕.  | ปลัดกระทรวงมหาดไทย<br>นายชำนาญวิทย์ เตรัตน์ (ผู้แทน)                                        | กรรมการ          |
| ๖.  | ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร<br>นายธนิต ประภาตนันท์ (ผู้แทน)                   | กรรมการ          |
| ๗.  | อัยการสูงสุด<br>นายเดชอุดม วีระวานิช (ผู้แทน)                                               | กรรมการ          |
| ๘.  | เจ้ากรมพระธรรมนูญ<br>พลเอกรัตนพันธุ์ โรจนภิรมย์                                             | กรรมการ          |
| ๙.  | ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ<br>พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์ (ผู้แทน)                              | กรรมการ          |
| ๑๐. | เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา<br>นายนิพนธ์ ะกะมี (ผู้แทน)                                      | กรรมการ          |
| ๑๑. | เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ<br>นายณรงค์ รัฐอมฤต                  | กรรมการ          |
| ๑๒. | เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน<br>ร้อยตำรวจเอกหญิงสุวนีย์ แสงวงผล (ผู้แทน) | กรรมการ          |
| ๑๓. | เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด<br>นายณรงค์ รัตนานุกูล (ผู้แทน)               | กรรมการ          |

|     |                                                                                   |                  |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| ๑๔. | เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ<br>นางเพ็ญจา อ่อนชิต (ผู้แทน) | กรรมการ          |
| ๑๕. | เลขาธิการคณะรัฐมนตรี<br>นายอำนาจ พัวเวส (ผู้แทน)                                  | กรรมการ          |
| ๑๖. | เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง<br>นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม                           | กรรมการ          |
| ๑๗. | เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม<br>นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ (ผู้แทน)                    | กรรมการ          |
| ๑๘. | ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม<br>นายธวัชชัย ไทยเขียว                                      | กรรมการ          |
| ๑๙. | ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน<br>นางสาวนงนารถ เพชรสม                   | กรรมการ          |
| ๒๐. | ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ<br>นายธนา จานุสรณ์                                         | กรรมการ          |
| ๒๐. | นายเจียม เสาวภา<br>ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย                                        | กรรมการ          |
| ๒๑. | ศาสตราจารย์พิเศษ เรวัต ฉ่ำเฉลิม<br>ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารงานยุติธรรม             | กรรมการ          |
| ๒๒. | ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม<br>นายวิทยา สุริยะวงศ์                          | เลขานุการ        |
| ๒๓. | รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม<br>นายสมณ พรหมรส                             | ผู้ช่วยเลขานุการ |
| ๒๔. | รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม<br>นายวัลลภ นาคบัว                           | ผู้ช่วยเลขานุการ |

#### ผู้ไม่มาประชุม

|    |                                                                            |           |
|----|----------------------------------------------------------------------------|-----------|
| ๑. | เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา                                                    | ติดภารกิจ |
| ๒. | นายกสภาทนายความ                                                            | ติดภารกิจ |
| ๓. | ศาสตราจารย์พิเศษ พลตำรวจเอกดร. โสติพิพันธุ์<br>ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชญาวิทยา | ติดภารกิจ |

#### ผู้เข้าร่วมประชุม

|    |                                    |                            |
|----|------------------------------------|----------------------------|
| ๑. | พลตำรวจเอกภาณุพงศ์ สิงหรา ณ อยุธยา | สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี |
| ๒. | พลตำรวจตรีจรัญ ชิตะปัญญา           | สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี |
| ๓. | ดร. พิชฌา จิตรมहिมา                | สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี |
| ๔. | พลตำรวจตรีประหยัษ์ บุญศรี          | สำนักงานตำรวจแห่งชาติ      |
| ๕. | พันเอกธานินทร์ ทุนทุสวัสดิ์        | กรมพระธรรมนูญ              |
| ๖. | ว่าที่ร้อยตรีธนาภนา วิศรุตวงศ์     | กรมพระธรรมนูญ              |
| ๗. | นายสุพรชัย พัฒนกุลเกียรติ          | กระทรวงการคลัง             |

|                              |                        |
|------------------------------|------------------------|
| ๘. นางสาวสิริพจน์ วิชชาภา    | กระทรวงยุติธรรม        |
| ๙. นางสาวนันท์ศรี เทพชลไชย   | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๐. นายชาติรี จันทรเพ็ญ      | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๑. นางนรินทร์พิย ศรีวานิชย์ | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๒. นายคณพล ชื่นอารมณ        | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๓. นางสาวดวงหทัย แนวนพนิช   | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๔. นายสายชล ยักรอด          | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๕. นายอัสนีย์ สังขเนตร      | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๖. นางสาวปริยานุช จริจจิตร  | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๗. พันตำรวจตรีชวนส์ เจนการ  | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๘. นางสาวชีวรัตน์ สุ่มงคล   | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๙. นายวิชวุฒิ ศุภพิพัฒน์    | สำนักงานกิจการยุติธรรม |

### เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

#### ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้กล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ และกล่าวขอบคุณกรรมการทุกคนที่ได้เสียสละเวลาเพื่อมาเข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า การประชุมครั้งนี้เป็นครั้งแรกหลังจากที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีให้ทำหน้าที่ประธานกรรมการ

ประธานกรรมการฯ ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติในการมีบทบาทสำคัญต่องานยุติธรรม โดยคณะกรรมการฯ เปรียบเสมือนสื่อกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันอังคารที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้มีความทันสมัยเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค เท่าเทียม โปร่งใส ถูกต้องตามหลักนิติธรรม อันจะเป็นรากฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดมาตรฐานและประสิทธิภาพด้านกระบวนการยุติธรรม และนำมาซึ่งความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชน

มติที่ประชุม รับทราบ

#### ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

นายวิทยา สุริยะวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า วาระเพื่อทราบประกอบด้วย ๗ เรื่อง ดังนี้

##### ๒.๑ บทบาทและภารกิจของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้รับการแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการประสานการบริหารงานยุติธรรมของประเทศ

/ให้เป็นไป...

ให้เป็นไปโดยสอดคล้องกัน และพัฒนากระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ รวมถึงร่วมกันกำหนดนโยบายการบริหารงานยุติธรรมและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทและภารกิจ ดังนี้

#### **บทบาทของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ**

๑. แก้ไขปัญหาอุปสรรคในกระบวนการยุติธรรม

๒. เป็นเวทีในการสะท้อนปัญหา ประสานความร่วมมือของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๓. บูรณาการหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรมให้เป็นเอกภาพ

๔. กำหนดแผนการดำเนินการด้านกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมของประเทศ

๕. พัฒนาศักยภาพของกระบวนการยุติธรรม

#### **อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ**

๑. จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติและแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

๒. เสนอแนะให้ความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารงานยุติธรรมต่อคณะรัฐมนตรี

๓. ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องที่เป็นปัญหาอุปสรรค และส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนางานยุติธรรม

๔. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรมและกฎหมาย

๕. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม

#### **องค์ประกอบคณะกรรมการฯ มีจำนวน ๒๗ คน ประกอบด้วย**

๑. นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ

๓. กรรมการโดยตำแหน่งประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการ จำนวน ๑๗ คน

๔. ผู้แทนคณบดีคณะนิติศาสตร์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน ๒ คน

๕. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงบประมาณ

๖. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวน ๓ คน

๗. ฝ่ายเลขานุการ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นเลขานุการ และคณะกรรมการฯ แต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงยุติธรรมจำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

#### **คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการฯ ปัจจุบันมีจำนวน ๗ คณะ ได้แก่**

๑. คณะอนุกรรมการจัดทำ ประสาน ติดตามและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๒. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

๓. คณะอนุกรรมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายและระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

ภาคใต้

ทางเลือก

ดังนี้

๔. คณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรกระบวนการยุติธรรม
๕. คณะอนุกรรมการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ
๖. คณะอนุกรรมการนโยบายและประสานงานกระบวนการยุติธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้
๗. คณะอนุกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรม

### ผลงานที่สำคัญของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

๑. การจัดทำแผนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม
  - แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จำนวน ๓ ฉบับ
  - แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
  - แผนแม่บทวิจัยกฎหมายและระบบงานในกระบวนการยุติธรรม
  - ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการยุติธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้
  - การจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและประชาสังคม
๒. การยกร่างและให้ความเห็นกฎหมาย
  - พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑
  - พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ (ปรับปรุงวิธีการขังหรือจำคุก การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่เป็นหญิงมีครรภ์)
  - ร่างพระราชบัญญัติชั้นสูตรพลิกศพ พ.ศ. .... (ปรับปรุงระบบการชั้นสูตรพลิกศพ)
  - ร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. .... (รวมร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ... และร่างพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ....)
  - การจัดทำแนวทางในการพิจารณาส่งคนออกนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยส่งผู้ร้ายข้ามแดน
  - ร่างกฎหมายตามแผนพัฒนากฎหมายของสำนักงานอัยการสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๖ ฉบับ
  - ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ....
  - ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการทำสำนวนสอบสวนร่วมกันระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการ พ.ศ. ....
  - ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกเฉพาะวันตามมาตรา พ.ศ. .... ตามมาตรา ๘๙/๒ (๒)
  - ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. .... ตามมาตรา ๘๙/๒(๓)

### ๓. การประสานความร่วมมือพัฒนาระบบงานยุติธรรม

- โครงการพัฒนาศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมต้นแบบ
- การประสานความร่วมมือด้านกระบวนการยุติธรรมระดับพื้นที่

### ๔. การจัดทำสื่อและโครงการเผยแพร่ข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม

- หนังสือกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย
- วารสารกระบวนการยุติธรรม
- คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการสอบถามปากคำเด็ก

ในชั้นสอบสวน

- การจัดทำข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน
- การจัดทำข้อมูลความร่วมมือระหว่างประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

อาญาและแพ่ง

- การจัดประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม (Symposium)

### ประเด็นอภิปราย

ประธานกรรมการฯ ได้สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า กฎหมายข้างต้นเป็นการแก้ไขกฎหมายเดิม โดยมีสำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงยุติธรรมร่วมกันยกร่าง โดยคณะอนุกรรมการฯ ภายใต้คณะกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะรัฐมนตรี ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้ประกาศใช้บังคับเรียบร้อยแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑

มติที่ประชุม

รับทราบ

### ๒.๒ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ กำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีจำนวน ๓ คน โดยมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี ทั้งนี้ กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเดิมได้หมดวาระลงเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๕ เห็นชอบให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประจำคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยมีรายนาม ดังนี้

(๑) นายเจียม เสาวภา

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย

(๒) ศาสตราจารย์พิเศษ เรวัต ฉ่ำเฉลิม

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานยุติธรรม

(๓) ศาสตราจารย์พิเศษ พลตำรวจเอกตรุณ โสทธิพันธุ์

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชญาวิทยา

มติที่ประชุม

รับทราบ

## ๒.๓ ผลการคัดเลือกคนบัตินะนิตศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและของเอกชนเป็นผู้แทนกรรมการ

ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๙ มาตรา ๖ กำหนดให้มีผู้แทนคนบัตินะนิตศาสตร์ หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและของเอกชนเป็นกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยวิธีเลือกกันเองให้เหลือแห่งละหนึ่งคน

เลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า กรรมการผู้แทนคนบัตินะนิตศาสตร์ของรัฐและเอกชนเดิมได้หมดวาระลงเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ดังนั้น ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการคัดเลือกผู้แทนกรรมการ โดยมีผลการคัดเลือก ดังนี้

(๑) ผู้แทนคนบัตินะนิตศาสตร์ของรัฐที่ได้รับเลือก คือ คนบัตินะนิตศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(๒) ผู้แทนคนบัตินะนิตศาสตร์ของเอกชนที่ได้รับเลือก คือ คนบัตินะนิตศาสตร์ปริติ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

### ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้อภิปรายกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งสรุปได้ว่าเห็นควรให้มีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้แทนคนบัตินะนิตศาสตร์ของรัฐและเอกชน เนื่องจากในพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการมีความต่อเนื่อง จึงเห็นควรกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งเป็นเวลา ๔ ปี นับจากวันที่คณะกรรมการมีมติรับทราบ

**มติที่ประชุม** รับทราบและเห็นชอบให้กรรมการผู้แทนคนบัตินะนิตศาสตร์ของรัฐและเอกชนมีวาระการดำรงตำแหน่งเป็นเวลา ๔ ปี นับจากวันที่คณะกรรมการมีมติรับทราบ

## ๒.๔ รายงานความคืบหน้าของคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ

เลขานุการฯ ได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ ต่อที่ประชุมซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ดังนี้

### ๑. คณะอนุกรรมการจัดทำ ประสาน ติดตาม และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีการประชุม จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยได้ดำเนินการสำรวจรับฟังความคิดเห็นและประเมินความต้องการของประชาชนต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบว่า

- หน่วยงานซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ สถานีตำรวจ ศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการเรือนจำ/ทัณฑสถาน และสำนักงานคุมประพฤติ สำหรับช่องทางการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด คือ สื่อโทรทัศน์

- ประชาชนส่วนใหญ่ค่อนข้างพึงพอใจการให้บริการ แต่ยังมีความล่าช้าและค่าธรรมเนียมที่สูงเกินไป โดยต้องการให้พัฒนากระบวนการและขั้นตอนการให้บริการให้มีความชัดเจน เข้าใจง่ายและรวดเร็ว

- ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และศรัทธาเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในระดับปานกลาง โดยเป็นหน่วยงานที่ไปใช้บริการ

/พร้อมทั้งได้...

พร้อมทั้งได้ประเมินผลและจัดทำรายงานเสนอผลการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๕ สรุปผลได้ ดังนี้

**ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการป้องกันอาชญากรรมและลดการเกิดข้อพิพาท** พบว่า หน่วยงานมีการปรับกลยุทธการทำงาน โดยเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงเรื่องความยุติธรรม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และลดการเกิดข้อพิพาทแก่ประชาชนมากขึ้น และเน้นการให้ความรู้แก่เยาวชนและผู้นำชุมชน

**ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมการประนีประนอมข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมทางเลือก** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการฝึกอบรมและจัดตั้งอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจแก่คู่ความ แต่มีปัญหาคู่ความที่เข้าสู่งานไกล่เกลี่ยยังมีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับจำนวนคดีทั้งหมด และการจัดประชุมร่วมกันของฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการประนีประนอมข้อพิพาทขาดความคล่องตัว

**ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและบทบาทของภาคีการพัฒนาต่างๆ** พบว่า มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับเครือข่ายภาคประชาชน ในการดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

**ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ประสานความร่วมมือและพัฒนาระบบงานยุติธรรม** พบว่าแม้หน่วยงานจะมีการทำงานเชื่อมโยงกัน แต่การบูรณาการยังไม่เป็นรูปธรรมทั้งด้านฐานข้อมูลการประสานงาน และเป้าหมายในการทำงานมีความทับซ้อนและขัดแย้งกันอยู่

**ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการและการส่งเสริมคุณธรรม** พบว่า หน่วยงานได้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และจริยธรรม รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการได้มาก

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการฯ อยู่ระหว่างการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙

## ๒. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีการจัดประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยอยู่ระหว่างการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการทบทวนแผนแม่บทฉบับเดิม นโยบายมาตรการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศและหน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนี้ ศึกษาความต้องการแนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โครงการพัฒนาศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) อยู่ระหว่างการปรับปรุงระบบการรายงานข้อมูลแบบ Single Report ให้มีการใช้งานที่สมบูรณ์ ครบถ้วนและสะดวกมากยิ่งขึ้น

## ๓. คณะอนุกรรมการด้านศึกษา วิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายและระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีการจัดประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยมีผลความคืบหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การศึกษาวิจัยเพื่อทบทวน พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของไทยทั้งทางอาญา แพ่ง และปกครอง เพื่อเตรียมความพร้อมกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนอกจากนี้ ได้จัดสัมมนารับฟังข้อมูลและความเห็นในประเด็นด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมกับการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งจะนำไปกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและ/หรือปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศ

๒. การพิจารณาปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ โดยพบปัญหาในเรื่องระยะเวลาการนำตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับไปศาลเพื่อตรวจสอบในชั้นของพนักงานสอบสวน ความไม่ชัดเจนของมาตรฐานในการใช้ดุลยพินิจที่แตกต่างกันโดยเฉพาะในประเด็นที่กฎหมายระบุไว้อย่างกว้าง ๆ และข้อกำหนดเกี่ยวกับการนำมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาตามมาตรา ๘๖ ที่ระบุว่าต้องได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายซึ่งตัดโอกาสเด็กและเยาวชนในคดีที่ไม่มีเหยื่อหรือรัฐเป็นผู้เสียหาย

๓. การพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการจัดหาสถานที่สำหรับประกาศให้เป็นสถานที่ซึ่งตามกฎหมายกำหนดสถานที่อื่นที่ใช้ในการขัง จำคุก หรือควบคุมผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด พ.ศ.๒๕๕๒ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้มีข้อคิดเห็นและมติ คือ จัดหาสถานที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่สามารถปรับปรุงเป็นสถานที่ซึ่งระหว่างการสอบสวนดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๙/๑ ทั้งนี้ ยังติดขัดในเรื่องงบประมาณ และพิจารณาในประเด็นการประกาศให้ที่ขังอื่นในสถานที่ซึ่งไม่สามารถระบุที่ตั้งชัดเจนเป็นการถาวร รวมถึงให้เอกชนหรือองค์กรเครือข่ายแนวร่วมภาคเอกชนดำเนินการ เช่น วัด ชุมชน หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ฝ่ายเลขานุการรวบรวมสถานที่สำหรับประกาศให้เป็นสถานที่ขังอื่นตามนโยบายของกฎหมาย เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการฯ

### ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง สรุปได้ดังนี้

๑. ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ในการพัฒนางานยุติธรรม มีขอบเขตที่กว้างขวางและหลายด้าน

๒. คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เปรียบเสมือนกลไกในการประสานงานด้านกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเป็นคณะกรรมการชุดเดียวของฝ่ายบริหารที่ฝ่ายตุลาการได้เข้าร่วมเป็นกรรมการ ดังนั้น จึงสามารถเป็นเวทีกลางในการบูรณาการระหว่างฝ่ายตุลาการและฝ่ายบริหาร เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกัน เป็นต้น

๓. การขับเคลื่อนคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยมีสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นฝ่ายเลขานุการฯ ซึ่งถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางการประสานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ด้านกระบวนการยุติธรรมของภาครัฐ เช่น ศาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม อย่างไรก็ตาม ยังคงมีประเด็นท้าทายทั้งในเรื่องกรอบอัตรากำลังของบุคลากร และการได้รับการยอมรับจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

๔. ที่ประชุมร่วมกันกำหนดแผนการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ให้ประชุมอย่างน้อยปีละ ๔ ครั้ง

### **มติที่ประชุม**

รับทราบและเห็นชอบกำหนดแผนการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติอย่างน้อยปีละ ๔ ครั้ง

### **๒.๕ ภาพรวมสถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรม**

นายวัลลภ นาคบัว รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ประมวลสถานการณ์อาชญากรรมสำคัญและวิเคราะห์แนวโน้มกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประเทศไทย

โดยรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยเน้นทางด้านอาญา ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๔ - กรกฎาคม ๒๕๕๕ เพื่อจัดทำข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน สรุปลงข้อมูลที่สำคัญได้ ดังนี้

**๑. สถิติการรับแจ้งคดีอาญาที่เป็นคดีอาชญากรรมพื้นฐานในสองกลุ่มหลัก ได้แก่ คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง** อาจแสดงถึงประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพหรือสถานการณ์อาชญากรรมที่มีความรุนแรงลดน้อยลงส่งผลต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม เป็นเพียงการแสดงข้อค้นพบในเบื้องต้น ยังไม่มีการศึกษาในเชิงลึกถึงสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้ตัวเลขสถิติอาชญากรรมลดลง จึงควรมีการศึกษาเชิงลึกให้ทราบถึงสาเหตุปัจจัยที่แท้จริงที่ทำให้ตัวเลขคดีอาชญากรรมลดน้อยลง ซึ่งจะเป็นข้อมูลบ่งชี้ถึงแนวโน้มสถานการณ์อาชญากรรมที่ถูกต้องและนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ

**๒. ผลการจับกุมคดีมีและเผยแพร่วัตถุลามกที่ลดลง** จากข้อมูลสถิติอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแสดงให้เห็นว่าผลการจับกุมคดีมีและเผยแพร่วัตถุลามกมีแนวโน้มลดต่ำลงมากตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ อาจมาจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้ประเภทภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีดู สามารถวางจำหน่ายได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้การระแคะและความเป็นในการป้องกันและปราบปรามคดีความผิดดังกล่าวลดลงอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นการดำเนินนโยบายลดทอนความเป็นอาชญากรรม (Decriminalization) ในฐานความผิดดังกล่าว

**๓. ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น** ซึ่งจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ทั้งในส่วนของการจับกุมดำเนินคดี การดำเนินงานของหน่วยงานด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และการพัฒนาปรับปรุงพินิจผู้กระทำผิด ซึ่งกำลังเป็นปัญหาในหลายหน่วยงาน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่นโยบายการบริหารงานยุติธรรมจะต้องมีการเพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมดูแล และกำหนดมาตรการทางเลือกรองรับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมากขึ้น

**๔. ผลการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey)** บ่งชี้ว่าเหยื่ออาชญากรรมจำนวนมากไม่แจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ บ่งชี้ว่า คดีอาชญากรรมจำนวนมากไม่ได้ถูกนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยผู้ประสบเหตุเกินกว่าร้อยละ ๖๐ ไม่ได้แจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเนื่องจากขาดความเชื่อมั่น ซึ่งควรนำมาพิจารณาในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการตอบสนองต่อเหตุอาชญากรรมและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนต่อไป

**๕. ประเทศไทยมีปริมาณผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีสูงมาก** ซึ่งคดียาเสพติดมีระยะเวลาการคุมขังเฉลี่ยสูงสุด โดยมูลเหตุที่ต้องถูกคุมขังส่วนใหญ่แล้วเนื่องจากไม่มีหลักทรัพย์ในการประกันตัว ดังนั้น ควรน่านโยบายการลดจำนวนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาที่ถูกคุมขังในเรือนจำมาพิจารณา ไม่ว่าจะเป็นการใช้กองทุนในประกันตัวผู้ต้องขังยากไร้ที่ถูกดำเนินคดีในความผิดไม่ร้ายแรง การใช้สถานที่คุมขังทางเลือกที่จะช่วยให้ผู้ต้องขังไม่ต้องสูญเสียโอกาสทางอาชีพ และผลักดันการนำมาตรการควบคุมทางเลือกอื่นๆ

**๖. การจับกุมคดีเด็กและเยาวชนลดต่ำลง** ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งการจับกุมดำเนินคดีเด็กและเยาวชนลดต่ำลงมาก ทั้งนี้ อาจเกิดจากมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เพิ่มขึ้น

มติที่ประชุม

รับทราบ

## ๒.๖ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

นายสมณ พรหมรส รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะผู้ช่วยเลขาธิการฯ ได้นำเสนอรายละเอียดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕ ผ่านทางวิดิทัศน์ โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

### วิสัยทัศน์

ระบบการอำนวยความยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันสมัย ถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม และมีความเป็นสากล ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการงานยุติธรรมได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว เสียค่าใช้จ่ายน้อย และเสมอภาค ก่อให้เกิดสังคมที่มีความปลอดภัย สงบเรียบร้อย และสมานฉันท์

### เป้าหมายหลัก

๑. ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ได้อย่างสะดวก รวดเร็วและมีความพึงพอใจ
๒. อาชญากรรม ข้อพิพาท ข้อร้องเรียนต่างๆ ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมลดลง
๓. กฎหมายมีการบังคับใช้อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
๔. ประชาชนมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ศรัทธาและเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

### ยุทธศาสตร์

๑. ส่งเสริมการป้องกันอาชญากรรมและลดการเกิดข้อพิพาท
๒. ส่งเสริมการระงับข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมทางเลือก
๓. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและบทบาทของภาคีการพัฒนาต่างๆ
๔. ประสานความร่วมมือและพัฒนาระบบงานยุติธรรม
๕. พัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการและการส่งเสริมคุณธรรม

### ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ -

๒๕๕๕

๑. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทฯ และประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการให้บริการของหน่วยงานต่างๆ มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ศรัทธาและเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม แต่บางส่วนยังคงมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม

๒. นโยบายและงบประมาณโครงการมวลชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นงานเชิงรุกที่สำคัญในการป้องกันอาชญากรรมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ยังไม่เพียงพอและต่อเนื่อง

๓. เกิดความล่าช้าในการจัดทำกฎหมายรองรับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม

๔. ขาดกลไกหรือองค์กรที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในระดับพื้นที่

๕. ขาดความร่วมมือร่วมของภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่น ในการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสื่อมวลชนที่จะช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนแม่บทฯ ให้เป็นที่รู้จัก เข้าใจ ยอมรับ และเห็นความสำคัญ

### ปัญหาอุปสรรค

๑. แผนแม่บทฯ ไม่มีสภาพบังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึงในทุกหน่วยงาน

๒. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้ความสำคัญกับแผนยุทธศาสตร์ของตนเอง มากกว่าการนำแผนแม่บทฯ มาร่วมกำหนดเป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงาน

๓. บทบาทของคณะกรรมการยังไม่สอดคล้องและรองรับกับยุทธศาสตร์ที่อยู่ในแผนแม่บทฯ อีกทั้งยังไม่มี การจัดตั้งคณะทำงานในระดับภูมิภาคเพื่อทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนนโยบายในระดับพื้นที่

๔. คณะกรรมการฯ ไม่มีอำนาจบูรณาการและขอรับการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติตามแผนแม่บทฯ

๕. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไม่เห็นความสำคัญของการจัดเก็บและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ทำให้ไม่สามารถประเมินผลความสำเร็จได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ นายสมณฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕ ได้สิ้นสุดลงแล้ว โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการยกร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙

### ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การพัฒนามาตรการการลดปริมาณคดีที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น ควรกำหนดเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลและระบุไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ทั้งนี้ กลไกหรือเครื่องมือที่สามารถนำมาพัฒนาใช้ได้ อาทิ การประชุมทางไกล (Video Conference) การไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทในชุมชน (โครงการยุติธรรมชุมชน) การชะลอการฟ้อง การยอมความ การเปรียบเทียบโทษปรับ

๒. แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ควรยึดโยงกับการจัดทำคำของบประมาณของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้เป็นไปในทิศทาง การพัฒนาที่สอดคล้องกันภายใต้กรอบของแผนแม่บทฯ

### มติที่ประชุม

รับทราบและมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ ให้ที่ประชุมพิจารณาต่อไป

### ๒.๗ แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

นายสมณฯ พรหมรส ผู้ช่วยเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงรายละเอียดของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

#### วิสัยทัศน์

มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างบูรณาการในการบริหารงานยุติธรรมให้เกิดประสิทธิภาพ ประหยัด โปร่งใส และเป็นธรรม ภายในปี ๒๕๕๕

#### วัตถุประสงค์

๑. ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีศักยภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถตอบสนองการให้บริการกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้

๒. ประสาน ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามนโยบาย ทิศทาง และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. ศึกษา วิเคราะห์และวิจัยระบบงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

### เป้าหมาย

บุคลากรและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีคุณภาพและเพียงพอกับการปฏิบัติงานระบบข้อมูลกระบวนการยุติธรรมมีความครบถ้วนและเชื่อถือได้และการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

### ยุทธศาสตร์

๑. การพัฒนาและบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม
๒. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของกระบวนการยุติธรรม
๓. การพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
๔. การพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
๖. การแก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายให้เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

### ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.

๒๕๕๒- ๒๕๕๕

๑. ขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการด้านพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม และคณะทำงานจำนวน ๒ คณะ คือ คณะทำงานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม และคณะทำงานดำเนินการโครงการศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC)

๒. สนับสนุนงบประมาณโดยบูรณาการโครงการและงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ การดำเนินโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานีตำรวจทั่วประเทศ วงเงิน ๒๙๗ ล้านบาท และโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานอัยการสูงสุด วงเงิน ๒๘๕ ล้านบาท

๓. มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม โดยมีหน่วยงานที่เข้าร่วมจำนวน ๑๘ หน่วยงานและมี ๑๑ ฐานข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลหมายจับ ข้อมูลผู้กระทำผิดกฎหมาย ข้อมูลรถหาย คนหาย ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อมูลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ ข้อมูลผู้ถูกคุมประพฤติของกรมคุมประพฤติ ข้อมูลเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ข้อมูลคดียาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง ข้อมูลทะเบียนรถยนต์และใบขับขี่ของกรมการขนส่งทางบก

๔. มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (DXC) ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลประวัติบุคคล เพื่อออกรายงานในลักษณะ Single Report โดยดึงข้อมูลจากทุกฐานมารายงานผ่านระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ภายใน ๑๐ วินาที

๕. มีการนำเทคโนโลยีการประชุมทางไกล (Video Conference) มาปรับใช้ในการดำเนินงาน เช่น การประชุมทางไกลและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างศาล รวมถึงการฝากขังระหว่างศาลกับกรมราชทัณฑ์

### ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

๑. โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ได้การรับการยอมรับและสนับสนุนจากผู้บริหารของหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ทำให้ไม่ได้รับงบประมาณหรือผลักดันอย่างเต็มที่
๒. การขาดบูรณาการแผนงานโครงการและงบประมาณจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงขาดกลไกควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
๓. ดำเนินการพัฒนาระบบ/โครงการ โดยเริ่มต้นรูปแบบเป็นระบบสารสนเทศต้นแบบในระดับพื้นที่นำร่อง ก่อนนำไปขยายให้ครอบคลุมในระดับประเทศ และกำหนดให้มีโครงการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

นอกจากนี้ นายสมณฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๕ ได้สิ้นสุดลงแล้วในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการยกร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙

**มติที่ประชุม** รับทราบและมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ให้ที่ประชุมพิจารณาต่อไป

### **ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา**

#### **๓.๑ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม**

##### **แห่งชาติ**

นายวัลลภ นาคบัว ผู้ช่วยเลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ที่ผ่านมาได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้น ๑๑ ครั้ง โดยมีผลการดำเนินงานในด้านการกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนางานยุติธรรม การกำหนดมาตรการพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในหลายเรื่อง อย่างไรก็ตาม ยังมีอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. บทบาทของคณะกรรมการไม่มีสภาพบังคับให้ปฏิบัติตาม ทำให้หลายหน่วยงานไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรส่งผลให้การพัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรมของประเทศขาดความเชื่อมโยงและขาดการบูรณาการ

๒. กรอบของงานด้านกระบวนการยุติธรรมมีขอบเขตที่กว้างขวางและทับซ้อนกับภารกิจงานในหลายด้าน รวมถึงมีมิติที่เป็นพลวัตร ซึ่งทำให้ในการขับเคลื่อนจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของคณะกรรมการอย่างชัดเจน

๓. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไม่ส่งเรื่องหรือประเด็นวาระให้คณะกรรมการพิจารณาส่งผลให้การกำหนดประเด็นวาระของฝ่ายเลขานุการเป็นไปด้วยความยากลำบาก รวมถึงไม่ส่งประเด็นหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นเพื่อเสนอประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม ฝ่ายเลขานุการฯ จึงได้เสนอร่างยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

## วิสัยทัศน์

พัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

## ยุทธศาสตร์

### ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การขับเคลื่อนนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม

#### เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้การพัฒนากระบวนการยุติธรรมมีความเป็นเอกภาพภายใต้การกำกับเชิงนโยบายระดับชาติ และทุกหน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างสอดคล้องประสานและเข้าใจในเป้าหมายร่วมกัน
๒. เพื่อให้การพัฒนางานด้านกระบวนการยุติธรรมเกิดการประสานเชื่อมโยงของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยส่งเสริมให้เกิดการวางแผนและแก้ไขปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมร่วมกัน

#### กลยุทธ์การดำเนินงาน

๑. การกำหนดนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรมระดับชาติ
๒. การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ
๓. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ต่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรี

### ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม

#### เป้าประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินคดีให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้
๒. เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและมาตรฐานของกระบวนการยุติธรรมไทยให้เป็นมาตรฐานสากล
๓. เพื่อให้การอำนวยความสะดวกทั้งในแง่ของ “การบังคับใช้กฎหมาย” และ “กระบวนการ” ดำเนินไปตามหลักของความเสมอภาค รวดเร็ว เท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ
๔. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมให้สามารถทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน และความต้องการของสังคม

#### กลยุทธ์การดำเนินงาน

๑. การพัฒนาองค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรม
๒. การพัฒนาระบบอำนวยความสะดวก
๓. การเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรม

### ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างและขยายเครือข่ายด้านกระบวนการยุติธรรม

#### เป้าประสงค์

๑. เพื่อสามารถเชื่อมโยงประสานกระบวนการในแต่ละหน่วยงานที่สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างมีคุณภาพ
๒. เพื่อสร้างและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมอันนำมาซึ่งความร่วมมือและการบูรณาการในงานร่วมกัน
๓. เพื่อเปิดโอกาสและเสริมสร้างบทบาทในชุมชนและประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การป้องกันอาชญากรรม การระงับข้อพิพาทบางเรื่อง และร่วมรับรู้ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรม

๔. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวในการสร้างเครือข่ายและดำเนินกิจกรรมด้าน  
กระบวนการยุติธรรม

#### กลยุทธ์การดำเนินงาน

๑. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. การขยายเครือข่ายด้านกระบวนการยุติธรรมลงสู่ระดับพื้นที่
๓. การเสริมสร้างบทบาทของภาคประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคม

นอกจากนี้ นายวัลลภฯ ได้นำเรียนที่ประชุมอีกว่า เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ข้างต้น ฝ่ายเลขานุการพิจารณาแล้วเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มขึ้นอีก ๑ ชุด คือ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยมีศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ เป็นประธานอนุกรรมการ และมีฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงผู้แทนหน่วยงานภายนอกที่มีบทบาทภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการประสานและกำหนดนโยบายของประเทศ ร่วมเป็นคณะกรรมการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยสรุป คือ ประสานความร่วมมือในการดำเนินงาน และให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำ ติดตามประเมินผล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

#### ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้อภิปรายกันอย่างกว้างขวาง สรุปได้ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์พิเศษเรวัต ฉ่ำเฉลิม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้เสนอแนะให้ใช้กลไกของคณะรัฐมนตรีที่มีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมติคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รองประธานกรรมการ ได้นำเรียนที่ประชุมโดยขอปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

**มติที่ประชุม** ๑. เห็นชอบร่างแผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๒. เห็นชอบในหลักการให้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ ตามความเห็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อนำเสนอประธานกรรมการเพื่อลงนามในคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

๓. เห็นชอบในหลักการให้ปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติให้สอดคล้องกับร่างแผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

#### **๓.๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยการใช้ มาตรการลงโทษระดับกลาง**

นายวิทยา สุริยะวงศ์ เลขานุการฯ ชี้แจงให้ที่ประชุมได้ทราบถึงที่มาของการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยการใช้มาตรการลงโทษระดับกลางว่า สืบเนื่องจากนโยบายรัฐบาลในเรื่องกฎหมายและการยุติธรรม ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้มีความทันสมัย เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับหลักนิติธรรม พร้อมพัฒนา

ทางเลือกในกระบวนการยุติธรรมให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องตามกรอบแนวคิดในการลงโทษปัจจุบันที่ได้เน้นการแก้ไขฟื้นฟูพฤตินิสัยและพยายามให้ผู้กระทำผิดสามารถปรับตัวและกลับคืนสู่สังคม

นอกจากนี้ กระทรวงยุติธรรมได้เสนอพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติให้สามารถนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้แทนการจำคุก และมีนโยบายที่จะนำระบบควบคุมผู้ต้องขังด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring- EM) มาใช้ในเรือนจำเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคาความแออัดของผู้ต้องโทษ ซึ่งมาตรการดังกล่าวยังไม่ได้มีการนำมาใช้จริงในประเทศไทย ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมและประชาชน อาจเกิดความไม่แน่ใจในการนำอุปกรณ์ดังกล่าวมาใช้

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ฝ่ายเลขานุการพิจารณาแล้วเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มขึ้นอีก ๑ ชุด คือ คณะอนุกรรมการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง โดยมีปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานอนุกรรมการ และมีผู้แทนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ผู้แทนหน่วยงานที่มีภารกิจปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลและนักวิชาการเป็นคณะอนุกรรมการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยสรุป คือ ศึกษา วิจัย พัฒนากฎหมายและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง รวมถึงประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้

### ประเด็นอภิปราย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รองประธานกรรมการ ได้เรียนที่ประชุม โดยขอปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

### มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง และได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ ตามความเห็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และเสนอประธานกรรมการเพื่อลงนามในคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

### ๓.๓ แนวทางการปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการ

นายวิทยา สุริยะวงศ์ เลขานุการฯ ได้ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบว่า คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้เห็นชอบและได้มีคำสั่งคณะกรรมการที่ ๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจำนวน ๗ คณะ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการจัดทำ ประสาน ติดตามและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๒. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

๓. คณะอนุกรรมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายและระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

๔. คณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรกระบวนการยุติธรรม

๕. คณะอนุกรรมการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

๖. คณะอนุกรรมการนโยบายและประสานงานกระบวนการยุติธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

๗. คณะอนุกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

/อย่างไรก็ตาม...

อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ บางคณะมีความทับซ้อนในเรื่องภารกิจ และมิติของการพัฒนาระบบงานยุติธรรม ประกอบกับยังมีข้อขัดข้อง และปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลให้ไม่สามารถจัดประชุมได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการ ดำเนินงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนคณะกรรมการฯ และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้วเห็นควรทบทวนและปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการจากจำนวน ๗ คณะ ให้เหลือเพียง ๕ คณะ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการด้านประสานและติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บทการ บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๒. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

๓. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนงานวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรมในการนำไปปฏิบัติ เพื่อ พัฒนาระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

๔. คณะอนุกรรมการพัฒนานโยบายและประสานงานกระบวนการยุติธรรมจังหวัด ชายแดนภาคใต้

๕. คณะอนุกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรม ทางเลือก

#### ประเด็นอภิปราย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รองประธานกรรมการ ได้นำเรียนที่ประชุมโดยขอ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

**มติที่ประชุม** เห็นชอบในหลักการให้ปรับปรุงคณะกรรมการจากจำนวน ๗ คณะ ให้เหลือ ๕ คณะ และได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการฯ ตามความเห็นของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และเสนอประธานกรรมการเพื่อลงนามในคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

#### **ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ**

- ประเด็นที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเห็นควรผลักดัน เป็นภารกิจของคณะกรรมการฯ

ที่ประชุมฯ ได้มีการหารือเพิ่มเติมในประเด็นการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนา กระบวนการยุติธรรมให้เป็นระบบและการอำนวยความสะดวกให้มีประสิทธิภาพ โดยสามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. การพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการ โดยเฉพาะในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้กระทำ ผิดในเรือนจำ เช่น การขยายระยะเวลาการเยี่ยม การยกเลิกมาตรการการกักตุนผู้ต้องขัง เป็นต้น

๒. ให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙ ให้ที่ประชุมพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป โดยอาจจะเป็นช่วงปลายเดือนมกราคม ๒๕๕๖ หรือต้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๓. การมีนโยบายจัดตั้งสำนักงานยุติธรรมจังหวัด รวมถึงการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการพัฒนากระบวนการยุติธรรมระดับจังหวัด เพื่อจะได้นำนโยบายหรือมติของคณะกรรมการ

พัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงเป็นการขยายโอกาสการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

๔. การพัฒนาแนวทางการคุ้มครองพยานและการนำสืบพยานในชั้นพิจารณาคดีของศาล

มติที่ประชุม รับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๕๐ น.



(นายสายชล ยังรอด)

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการการยุติธรรมแห่งชาติ

ผู้จัดรายงานการประชุม



(นายวิทยา สุริยะวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม